

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ, ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV
UYGULAMALARI
YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönergenin amacı; Işık Üniversitesi'nde öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilerin karşılaşabilecekleri sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve öğrenimlerini, meslekî yeterliliklere ulaşmalarını sağlamak üzere derslerde ve sınavlarda uygulanacak yöntemlere ilişkin hususları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönerge esasları, Işık Üniversitesi'nin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilere yönelik eğitim öğretim, sınav süreç, işlem ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönerge; 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nin 12'inci Maddesi'nin (ğ) bendine ve Işık Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu yönergede geçen,

- (a) Bölüm Başkanı: Işık Üniversitesi'nin bölüm/program/anabilimdalı başkanı ya da koordinatörlerini,
- (b) Ders: Işık Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında okutulan zorunlu veya seçmeli dersleri,
- (c) Engelli Öğrenci Birimi: Işık Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimini,
- (ç) Komisyon: Işık Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi tarafından oluşturulacak olan komisyonu,
- (d) Sınav yardımcısı: Özel gereksinimli öğrencilerin sınavlarına refakat eden ve öğrencinin sınavı yapmasına okuma/yazma ile yardım eden personeli,
- (e) ÖİDB: Işık Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nı,
- (f) Özel gereksinimli öğrenci: Doğuştan ya da sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve/veya sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeni ile toplumsal yaşama uyum sağlama ve/veya günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan; koruma, bakım, iyileştirme, danışmanlık ve/veya destek hizmetlerine ihtiyaç duyan öğrenciyi,
- (g) Rektör: Işık Üniversitesi Rektörü'nü,
- (ğ) Sınav: Teorik / uygulamalı sınavları ya da sınav yerine geçen çalışmaları,
- (h) Üniversite: Işık Üniversitesi'ni

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Derslerin Yürütülmesi Ve Ders Eşdeğerliği

Derslerin yürütülmesi

MADDE 5 - (1) Özel gereksinimli öğrencilerin derslerde hedeflenen kazanımları elde edebilmelerini sağlamak amacıyla ders öncesinde, sırasında ve sonrasında destekleyici hizmetlerin gerçekleştirilmesine ve derslerde karşılaşılabilecekleri sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik olarak şu usul ve esaslar uygulanır.

- (a) Ders programları hazırlanırken, özel gereksinimli öğrenciler için erişilebilirliği olan sınıflar ilgili akademik ve idari birimlerce planlanır ve hazırlanır.
- (b) Ders ve sınavlarla ilgili duyuru ve ilanlarda özel gereksinimli öğrencilerin durumları göz önünde bulundurulur.
- (c) ÖİDB, özel gereksinimli öğrencilere ilişkin verileri her dönem başında derleyerek, ilgili akademik ve idari personele iletir. Diğer zamanlarda da bu bilgiler ÖİDB'den temin edilir.
- (ç) Özel gereksinimli öğrenci bulunan derslerde ders malzemeleri, dersin öğretim elemanı tarafından ilgili akademik birim ve Engelli Öğrenci Birimi desteğiyle hazırlanır ve öğrencilerin gereksinimlerine göre ders öncesinde ve sonrasında öğrencilere dağıtılır.
- (d) İşitme engelli öğrenci bulunan dersliklerde oturma düzeni, öğrencinin dersi anlatan/sunum yapan öğretim elemanını ve sınıf arkadaşlarını rahatlıkla görebileceği şekilde ayarlanır.
- (e) Görme engelli öğrenciler için, istekleri doğrultusunda, ders not ve materyalleri kabartma (Braille) tarzında ya da sesli olarak, az gören öğrenciler için uygun (16 ve daha büyük) yazı karakteri ile / punto ile hazırlanır.
- (f) Görme engelli öğrencilerin dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir.
- (g) Görsel materyallerin yer aldığı derslerde, ilgili öğretim elemanı tarafından sözlü betimlemeler yapılarak dersler tanımlayıcı ve açıklayıcı sesli öğelerle desteklenir.
- (ğ) Sınavlarda, özel gereksinimli öğrencinin talep etmesi ve Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulu onayı ile, özel gereksinimli öğrencilerin performansının en iyi şekilde değerlendirilebilmesi için, öğrencinin engel türüne ve engel düzeyine göre aynı bilgiyi ölçen eşdeğer özel hazırlanmış sorular sorulabilir. Sınav yeri, sınav süresi, sınav formatı değiştirilip uygun hale getirilir. Sınavda kullanılacak özel alfabe, bilgisayar, büyüteç gibi ek gereçler, okumaya ya da yazmaya yardımcı kişi ya da araçlar sağlanabilir.
- (h) Özel gereksinimli öğrencilere, Engelli Öğrenci Birimi tarafından gerekli görülen durumlarda, ders takibi, derslerde not tutma ve derslere yönelik diğer çalışmalarda destek olmak üzere tamamen gönüllük esasına dayalı akran öğrenci görevlendirilmesi yapılır.

Ders eşdeğerliği

MADDE 6 - (1) Özel gereksinimli öğrencilerin gerekçeli talepleri halinde, zorunlu olan derslerin işleniş ve sınav yöntemi olarak daha uygun olan denk derslerini almaları sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav uygulamaları

MADDE 7 - (1) Özel gereksinimli öğrencilerin sınavlarda uygun şekilde değerlendirilmelerini sağlamak amacıyla sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında destekleyici hizmetlerin gerçekleştirilmesine ve sınavlarda karşılaşılabilecekleri sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik olarak şu usul ve esaslar uygulanır.

- (a) Sınav programları hazırlanırken, özel gereksinimli öğrenciler için erişilebilirliği olan sınav salonları planlanır ve bu salonlara erişim için gerekli düzenleme yapılır.
- (b) Özel gereksinimli öğrenciler için sınav süresi öğrencilerin engeline ve özel gereksinimine göre dersin öğretim üyesi tarafından belirlenir.
- (c) Özel gereksinimli öğrenciler, talepleri halinde gereksinimlerine uygun ayrı bir zamanda ve yerde sınava girerler.
- (ç) Sınav, sınav programı ya da sınav ile ilgili diğer duyuru ve ilanlarda özel gereksinimli öğrencilerin durumları göz önünde bulundurulur.
- (d) Özel gereksinimli öğrencilerin gerekli durumlarda sınavlara yardımcı ya da tıbbi araç-gereçle (işitme cihazı, teleskopik gözlük, büyüteç, insülin pompası vb.) girmesi ve/veya sınav formatının değiştirilmesi ya da uyarlanması sağlanır.
- (e) Özel gereksinimli öğrencilerin sınavlarında, gerekli durumlarda, sınav yardımcısı görevlendirilir.
- (f) Sınav esnasında ihtiyaç duyulması halinde, özel gereksinimli öğrencilerin gözetmen/sınav yardımcısı nezaretinde dinlenme, ara verme ve tuvalet ihtiyacını karşılamalarına izin verilir.
- (g) Görme engelli öğrenciler için, istekleri doğrultusunda soru kitapçıkları, kabartma (Braille) tarzında ya da sesli olarak, kısmi görme engeli olanlar için 16 ve daha büyük puntolarda hazırlanır.
- (ğ) İşitme engelli öğrencilerden Sağlık Kurulu Raporlarında belirtilen işitme cihazı/biyonik kulak (koklear implant) kullananların bu cihazları ile sınava girmesine izin verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Uyuşmazlık ve hüküm eksikliği

MADDE 8 - (1) Bu yönergede yer almayan hususlarda ilgili mevzuat hükümleri ve Üniversite Senatosu Kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 - (1) Bu yönerge, Senatonun kabul tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 - (1) Bu yönerge hükümlerini Rektör yürütür.